

Näringsdepartementet, Regeringskansliet
n.remissvar@regeringskansliet.se
n.dl@regeringskansliet.se

Begäran om yttrande över Bättre förutsättningar inom djurens hälso-och sjukvård (SOU 2022:58) svar senast 2023-03-31

Er beteckning: N2022/02083

Allmänna synpunkter

Länstyrelsen vill lyfta tillsynsmyndigheternas roll i arbetet för att genomföra den svenska strategin mot antibiotikaresistens. Det är länstyrelserna som utför kontroll och tillsyn av djurhållare och djurhälsopersonal. Länstyrelserna saknar verkningsfullt lagstöd när allvarliga brister hittas vid kontroll av läkemedelsanvändning, både på gårdsnivå och vid tillsyn av djurhälsopersonal. En veterinär kan frångå svensk antibiotikapolicy utan att tillsynsmyndigheten kan ge verkningfulla påföljder.

Länstyrelsen önskar en uppdatering av SJVFS 1986:4 Lantbruksstyrelsens allmänna råd för läkemedelshantering inom veterinärmedicinsk verksamhet (D42) för en bättre tillsyn.

Länstyrelsen önskar att det görs en översyn av register över djurhälsopersonal. Det finns idag brister inom register för djurhälsopersonal något som kraftigt försvårar tillsynen.

Länstyrelsen yttrande till betänkandet

Länstyrelsen Östergötland avstyrker i stort remissförslaget och har följande kommentarer.

Länstyrelsens anser att förslagen i denna utredning innebär att kraven i lagstiftningen gällande smittskydd och djurskydd inte efterlevs.

I avsnitt 5.11.2 ”Utredningen överväganden och förslag” föreslås att en beredskapstjänst ska ersätta Distriktsveterinärernas verksamhet mellan klockan 23-06. Länstyrelsen ser allvarligt på detta förslag och anser att det är en avvikelse från instruktionen för Jordbruksverket. I denna går att läsa: §10 ”...framgår att myndigheten ska vidta åtgärder för att säkerställa tillgången till veterinärer vid utbrott av smittsamma

djursjukdomar samt för att alla djur i människans vård ska kunna få hälso- och sjukvård. Tillgången till veterinär för att djur ska få sjukvård ska finnas oavsett tidpunkt på dygnet om det finns djurskyddsskäl.”

I samma avsnitt förslår utredningen att upprätthålla djurskyddet genom en beredskapstjänst med veterinär för rådgivning samt avlivningstjänst. Detta förslag innebär också kostnader och det lämnar en del frågetecken kring hur detta ska lösas då utredningen är vag när det gäller beredskapstjänsten. Länsstyrelsen ser positivt på att det kommer vara en veterinär som finns knuten till beredskapstjänsten men det behöver specificeras vilka kunskaper denna person kommer att ha. Det kan vara mycket svårt att bedöma eventuella djurskyddsbehov i ett telefonsamtal. Det behöver också lösas om personen har möjlighet att rådfråga kollegor. Andra faktorer som behöver lösas är ansvarsfrågan för denna tjänst samt eventuell tillsyn.

Utredningen nämner i sammanfattningen att det idag inte är hundra procentig garanti att varje enskilt djur i alla lägen kan få vård på grund av faktorer som: när djurägaren kontaktar veterinär och om veterinären är tillgänglig eller upptagen med annat djur som behöver vård. Länsstyrelsen vill dock betona att det är skillnad på en väntetid på en till två timmar jämfört med sju timmar som förslaget skulle innebära.

I avsnitt 5.8 lägger utredningen stort fokus vid antalet förrättningar under denna tid utan att hänsyn tas till andra faktorer, som till exempel vilket typ av djur som behöver hjälp och vilket typ av skada eller sjukdom det gäller. Lidandet för det djuret i den aktuella förrättningen kan vara allvarlig om hjälp inte finns tillgänglig. Det kan leda till allvarliga konsekvenser för det enskilda djuret och djurhållaren och ska inte negligeras.

Något som Länsstyrelsen vill belysa är att förslaget med beredskapstjänst går tvärtemot den svenska livsmedelsstrategin som bland annat ska ge en konkurrenskraftig livsmedelskedja där den totala livsmedelsproduktionen ökar. Att inte ha en beredskap för livsmedelsproducerande djur innebär troligen en större avlivningsfrekvens och därmed en mindre produktion av livsmedel och större mängd matsvinn.

Det är i utredningen inte preciserat hur smittskyddet upprätthålls mellan klockan 23-06. Enligt epizootilagen ska den som misstänker epizootisk sjukdom omedelbart anmäla detta till distriktsveterinär eller annan veterinär. Om en veterinär misstänker epizootisk sjukdom ska denne omedelbart göra en undersökning samt utföra åtgärder för att förhindra att smitta sprids. Med förslaget om en beredskapstjänst som ersätter veterinär verksamhet kommer lagstiftningen inte kunna efterlevas om

misstanke uppstår mellan klockan 23-06. Detta ser Länsstyrelsen mycket allvarligt på.

Länsstyrelsen ser inte en lättnad gällande villkorad läkemedelsanvändning, ViLA, som ett alternativ för att minska resursbehovet av veterinärer som utredningen föreslår i avsnitt 5.11.2. Att en djurhållare har ViLA beror på att de uppfyller krav enligt lagstiftning samt att de har ett avtal med ansvarig veterinär. Det är en förmån, inte en rättighet. Länsstyrelsen ser heller inte att besök på de aktuella besättningarna kan ersättas med digitala besök. En del av anledningen är att besöken ligger till grund för bedömning av att villkoren uppfylls och att det kan vara svårt att få en överblick över besättningen över telefon.

I nuvarande vägledning för tillsyn av djurhälsopersonal och kontroll av djurhållare ska djurhållare med beviljad ViLA och ansvariga veterinärer kontrolleras med tätare intervall än andra. Detta på grund av riskbedömning som gjorts visar på en större risk hos dessa än hos andra djurhållare och veterinärer. Om det fortfarande anses att risken är densamma och intervallen ska bibehållas är inte utökad ViLA en aktuell lösning.

Länsstyrelsen skulle dock önska att intervallen som nämns ovan ses över. Kontrollen ska vara riskbaserad men Länsstyrelsen bedömer, baserat på utförda kontroller, att det sällan är allvarliga avvikelser hos de gårdar med ViLA eller hos veterinärer som beviljar detta. Länsstyrelsen ser en större risk på små kliniker med stor patientgenomströmning. Länsstyrelsen ser också fler avvikelser och mer allvarliga avvikelser vid tillsyn av dessa objekt.

Gällande yrkesregleringen som föreslås när det gäller hovslagare i avsnitt 6.6.2 samt att djurvårdare ska ingå i yrkeskategorin djurhälsopersonal som föreslås i avsnitt 6.8.1 ser Länsstyrelsen positivt på förslagen. Att fler ingår i kategorin djurhälsopersonal gör att tillsyn är möjligt vilket i längden ger en säkrare djursjukvård. Länsstyrelsen är enig med utredningen om att ta bort titeln godkänd hovslagare som föreslås i avsnitt 6.6.2. Det skapar mindre förvirring för djurhållare och ökar kvaliteten inom yrket. Länsstyrelsen anser att detsamma bör gälla för djurvårdare. Att kalla dem godkända djurvårdare som föreslås i avsnitt 6.8.1 är något som troligen kommer att skapa förvirring så som godkända hovslagare gör idag. Det öppnar också upp för ytterligare kategorier som hamnar utanför djurhälsopersonal, vilket bör undvikas.

Dessa förslag ovan ger mer arbete för ansvarig tillsynsmyndighet som i de här fallen är Länsstyrelsen. Länsstyrelsen har redan idag underskott när det gäller resurser för tillsyn av djurhälsopersonal. Skulle dessa öka i

antal kommer resursbehovet öka vilket innebär att medel för detta måste tillföras länsstyrelserna. Det sker idag en falsk underrapportering av avvikelser på grund av den låga frekvensen av tillsyn av djurhälsopersonal som beror på resursbrist inom länsstyrelserna.

Att ge djurvårdare nivå 3 möjlighet att validera sig till legitimerade djursjukskötare urholkar värdet av den akademiska djursjukskötarutbildningen, bedömer Länsstyrelsen. Undantag görs då på kompetenskraven och det kan göra det svårare att motivera en utbildning med allt det innebär när det finns möjlighet att kunna få legitimation bara genom en viss mängd arbetade år och ett kompetensprov. Det ska också nämnas att kvaliteten på erfarenheten kan variera stort beroende på arbetsplats. Dessutom äventyras patientsäkerhet och djurskydd eftersom det skulle innebära att personal som saknar kompetens som motsvarar de legitimerade djursjukskötarnas skulle få utföra avancerade arbetsmoment inom exempelvis anestesi.

Undantaget enligt ovan skapar heller inte fler resurser. Möjligen flyttas fler personer från kategorin djurvårdare nivå 3 idag till legitimerad djursjukskötare, men de aktuella personerna utför idag dessa uppgifter på nivå 3. Det blir därmed ingen större skillnad i antal resurser. När det gäller djurvårdare som jobbar med hästsjukvård finns inte kategorin djurvårdare nivå 3. Där får djurvårdare nivå 2 på undantaget ge läkemedel, sedera och hantera sederade hästar. Det som utredningen nu föreslår i avsnitt 6.8 innebär att hela den yrkeskategorin försvinner vilket leder till resursbrist.

Att hålla utbildningen för djursjukskötare på distans som utredningen föreslår i avsnitt 7.10.2 anser Länsstyrelsen kan fungera så länge den praktiska delen fortfarande upprätthålls med bibehållen kvalitet.

Utredningen tar också upp veterinär från tredje land som möjlighet att öka antal resurser i avsnitt 7.10.5. Länsstyrelsen anser att de då antingen, som idag, går utbildningen TU-VET efter ansökan och antagning, eller att de uppfyller kraven som ställs i yrkeskvalifikationsdirektivet. Det kan inte göras undantag från dessa krav. Universitets- och Högskolerådet, UHR, som idag bedömer kompetens ska fortsätta som de gjort hittills. Kan det inte visas upp bevis på kompetens motsvarande kraven kan det inte ges undantag, under några som helst omständigheter, inte heller resursbrist. Länsstyrelsen har uppgifter om där tillstånd att få utföra veterinäryrket har utfärdats trots att UHR inte bedömt utbildning som motsvarande. Inom läkarkåren har samma procedur genomförts med granskning av utbildning och erfarenhet för läkare från tredje länder. Det kan tänkas att erfarenheter från humansidan kan vara värdefulla för att se om det är en bra väg framåt.

Det är viktigt att personal inom djurhälsopersonal är väl insatta i Sveriges lagar, förordningar, föreskrifter och vägledningar. Veterinärer är en viktig del av arbetet mot antimikrobiell resistens.

Gällande förslaget om verksamhetstillsyn i avsnitt 8.7.1 anser Länsstyrelsen att förslaget inte är helt genomtänkt. Det bör utredas vidare hur eventuella avvikelser ska riktas och om de är allvarliga hur detta ska överlämnas till Ansvarsnämnden för djurens hälso- och sjukvård och Jordbruksverket.

Det bör även utredas vidare hur tillsyn över veterinärer som erbjuder digitala vårdtjänster ska ske.

Länsstyrelsen vill också betona vikten av att se till att en utökning av antal platser på SLU inte skapar en sämre kvalitet på utbildningen som i längden kan urholka yrket. Det måste även finnas tillräckligt med patientunderlag för att de praktiska kraven ska kunna tillgodoses.

Till sist vill Länsstyrelsen påtala att det är olyckligt att utredningen valt en avgränsning gällande arbetsmiljö då det på flera håll rapporteras om den bristfälliga arbetsmiljön inom Distriktsveterinärerna, framför allt när det gäller arbetstiden. En viktig del i att komma till rätta med problemet med resursbristen är att reda ut orsaken och göra något åt denna för att inte riskera att hamna i samma situation igen. Då utredningen exkluderar arbetsmiljöfrågan saknas ett hållbarhetsperspektiv.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsråd Ann Holmlid med länsveterinär Andrea Ståhl som föredragande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift